

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Проект

РЕШЕНИЕ № .....

от ..... 20..... година

ЗА одобряване на законопроект

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на земеделието, храните и горите да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЙКО БОРИСОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

ВЕСЕЛИН ДАКОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:

ГЕОРГИ СТОЯНОВ

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ПРАВНА“, МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:

АСЯ СТОЯНОВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

ОТНОСНО: частична предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

На основание чл. 30б, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува постъпилата с Ваш № 03-351 от 7 юли 2017 г. частична предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи със следните препоръки:

1. Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема“:

За по-голяма яснота предлагаме в изложението в раздел 1 изводите за наличието на проблем в нормативната уредба да бъдат подкрепени със съответни статистически данни или друга информация относно констатираните преки ефекти върху засегнатите български граждани и граждани на ЕС от съществуващото в момента ограничение по чл. 3, ал. 1 и 2 от закона. Включването на допълнителни данни и статистическа информация ще даде възможност за по-обективна преценка на мащабите на идентифицирания проблем.

2. Относно раздел 2 „Цели“:

В контекста на препоръката по т. 1 предлагаме основната цел да бъде разделена на конкретни подцели по възможност с измерим качествено или количествено резултат. Формулирани по подобен начин, целите биха имали особено значение при последващо оценяване на реализирането на избрания вариант на действие.

3. Относно раздел 3 „Идентифициране на заинтересованите страни“:

В този раздел е необходимо да се посочи съответен брой на заинтересованите страни по групи, където е възможно.

4. Относно раздел 4 „Варианти за действие“

В този раздел по правило следва да бъдат разгледани възможните варианти за действие и приложимостта им за решаване на идентифицираните проблеми. Следва да бъде посочена подробна информация за всеки един от предложените варианти – какво ще бъде предприето при евентуалното приемане на този вариант и какви ще бъдат последствията от него.

5. Относно раздел 5 „Негативни въздействия“ и раздел 6 „Положителни въздействия“:

В тези раздели следва да се представят очакваните положителни въздействия върху идентифицираните заинтересовани страни като се следва логиката на формулираните цели, така че да се даде допълнителна аргументация в подкрепа на избрания вариант – предприемане на нормативни промени. Също така следва да се има предвид, че за пълното представяне на потенциалните въздействия в тези два раздела следва да се разгледат негативните и положителните въздействия върху всички или поне върху основните групи заинтересовани страни.

Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“ /П/**

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

С предложениния проект на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) се цели привеждането в съответствие на българското законодателство с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

С цитираните разпоредби на ЗСПЗЗ, е въведен ограничителен режим за придобиване право на собственост върху земеделски земи за всички физически или юридически лица, включително и българските, които не са пребивавали или установени в България повече от 5 години. За юридическите лица с регистрация по българското законодателство по - малко от 5 години е предвидено, че те могат да придобиват право на собственост върху земеделски земи, когато съдружниците в дружеството, членовете на сдружението или учредителите на акционерното дружество, отговарят на изискванията да са пребивавали или да са установени в Република България повече от 5 години.

От друга страна, съгласно чл. 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), ограниченията върху свободата на установяване на граждани на държава членка на територията на друга държава членка, се забраняват. Тази забрана се прилага също и по отношение на ограниченията за създаване на търговски представителства, клонове или дъщерни дружества от граждани на всяка държава членка, установили се на територията на друга държава членка.

Също така, в разпоредбите на горесцитирания член е разписано, че свободата на установяване, като основна свобода на гражданите на държавите членки на ЕС, включва правото на предприемане и осъществяване на дейност от самостоятелно заето лице и право на създаване и управление на предприятия с цел постоянна дейност със стабилен и непрекъснат характер, при същите условия, както предвидените от законите на държавата членка за собствените ѝ граждани.

Съгласно чл. 63 от ДФЕС, всички ограничения върху движението на капитали между държавите членки и между държавите членки и трети страни, се забраняват.

Дружествата, създадени в съответствие със законодателството на държава членка, които имат седалище, централно управление или основно място на дейност в рамките на ЕС, се третират по същия начин като физическите лица, които са граждани на държавите членки.

Във връзка с цитираните текстове от действащия ЗСПЗЗ и от ДФЕС и доколкото с присъединяването си към Европейския съюз (ЕС) Република България е подписала договор, с който се е съгласила да спазва правото на ЕС, разпоредбите на чл. 3в, ал. 1 и 2 от ЗСПЗЗ не са в съответствие с чл. 49, чл. 63 и чл. 65 от ДФЕС, поради което Европейската комисия (ЕК) е стартирала срещу България процедура за нарушение № 2015/2018 по реда на чл. 258 от ДФЕС. Към момента последната е на етап Мотивирано становище С(2016) 3061 final, получено официално на 26 май 2016 г. чрез системата EU Pilot. Република България е поела ангажимент пред ЕК да отмени чл. 3в, ал. 1 и 2 от ЗСПЗЗ, като в случай, че ангажиментът не бъде изпълнен и националното законодателство не бъде приведено в съответствие с правото на ЕС, ЕК ще пристъпи към образуване на съдебно производство пред Съда на ЕС.

С оглед започнатата наказателна процедура срещу България, в случай, че страната не предприеме действия и откаже да бъде изменено сега действащото законодателство, съгласно актуалното Съобщение на Комисията във връзка с изчисляването на еднократно платимите суми и периодичните имуществени санкции (Брюксел, 5.8.2015 г., С(2015) 5511 final) (Приложение 1), минималната еднократно платима сума за България е 839 000 евро. Кумулативно с тази санкция може да бъде наложена и периодична имуществена санкция (която се начислява за всеки ден бездействие от страна на осъдената държава) в минимален размер на 660 евро. Задължението за плащане влиза в сила на датата, определена в решението на Съда на Европейския съюз. Наложените финансови санкции на практика се прихващат от средствата по структурните фондове, с които се подпомагат земеделските производители.

Във връзка с гореизложеното, се налага отмяна на чл. 3в, ал. 1 и 2 с оглед правото на установяване и свободното движение на хора и капитали и с цел да се прекрати започнатата наказателна процедура от страна на ЕК.

МИНИСТЪР – ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЙКО БОРИСОВ

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на земеделието, храните и горите	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2017 г. – 31.12.2017 г.	Дата: 12.07.2017 г.
Контакт за въпроси: Ася Стоянова	Телефон: 02/985 11 236
<p>1. Дефиниране на проблема:</p> <p>Комисията е стартирала процедура по нарушение № 2015/2018 относно противоречие на разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи с чл. 49 и чл. 63 и 65 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), свързани с ограничения за придобиване право на собственост върху земеделски земи от български граждани и граждани на ЕС, физически и юридически лица, срещу Република България въз основа на чл. 258 от ДФЕС. Към момента процедурата е на етап Мотивирано становище С(2016) 3061 final, получено официално на 26 май 2016 г. чрез системата EU Pilot.</p> <p>Република България е поела ангажимент пред службите на ЕК да отмени чл. 3в, ал. 1 и 2 от ЗСПЗЗ, който ограничава правото на български граждани и граждани на ЕС, да придобиват земеделска земя в България, ако не са пребивавали или не са установени в нея по-малко от 5 години.</p> <p>С оглед липсата на нормативно установено задължение Министерството на земеделието, храните и горите, нотариусите или службите по вписванията да събират статистически данни за сделки относно земеделски земи между частно-правни субекти, броят на засегнатите лица от ограниченията, съществуващи в разпоредбата на чл. 3в не може да бъде установен и по същество няма отношение към проблема.</p> <p><i>Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i></p> <p>С оглед предприетата наказателна процедура срещу България, в случай, че страната не предприеме действия и откаже да бъде изменено сега действащото законодателство, съгласно актуалното Съобщение на Комисията във връзка с изчисляването на еднократно платимите суми и периодичните имуществени санкции (Брюксел, 5.8.2015 г., С(2015) 5511 final) (Приложение 1), минималната еднократно платима сума за България е 839 000 евро. Кумулативно с тази санкция може да бъде наложена и периодична имуществена санкция (която се начислява за всеки ден бездействие от страна на осъдената държава) в минимален размер на 660 евро. Задължението за плащане влиза в сила на датата, определена в решението на Съда на Европейския съюз. Наложените финансови санкции на практика се прихващат от средствата по структурните фондове, с които се подпомагат земеделските производители.</p> <p><i>1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на</i></p>	

ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не е възможно да се реши в рамките на съществуващото законодателство.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Чрез отмяната на чл. 3в ще се осигури съответствие на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи с Договора за функционирането на Европейския съюз

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

2. Идентифициране на заинтересованите страни:

Министерския съвет;

Министерството на земеделието, храните и горите;

Министерство на финансите ;

Министерство за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018;

Български граждани и граждани на ЕС, физически и юридически лица, граждани на трети страни, чийто брой не може да бъде установен поради субективния характер на инвестиционните намерения за закупуване на земеделски земи.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

1 вариант „Без действие”

Нарушаването на разпоредби от ДФЕС, свързани с правото на установяване и свободното движение на капитали ще продължи.

Ограниченията за придобиване на земеделска земя, съгласно чл. 3в от ЗСПЗЗ ще продължават да се прилагат.

Процедурата за нарушение на ДФЕС ще премине в съдебна фаза.

2 вариант „Приемане на проект на Закон за изменение на Закон за собствеността

и ползването на земеделските земи”

Ще се осигури спазване на Договора за функционирането на Европейския съюз, което е основно задължение на всяка държава членка.

Ще се премахнат ограниченията за физическите и юридическите лица, свързани с правото на установяване и свободното движение на капитали.

Български граждани и граждани на ЕС, физически и юридически лица, граждани на трети страни ще могат да реализират инвестиционните си намерения, свързани със закупуване на земеделски земи без да е необходимо да са пребивавали или да са били установени в Република България повече от 5 години.

Процедурата за нарушение на ДФЕС ще бъде прекратена.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

5. Негативни въздействия:**1 вариант „Без действие”**

Ограниченията за придобиване на земеделска земя, свързани с правото на установяване и свободното движение на капитали, съгласно чл. 3в от ЗСПЗЗ ще продължават да се прилагат за български граждани и граждани на ЕС, физически и юридически лица, граждани на трети страни, които имат инвестиционни намерения, свързани със закупуване на земеделски земи.

Процедурата за нарушение на ДФЕС ще премине в съдебна фаза.

Ще бъдат наложени финансови санкции на Република България.

Наложените финансови санкции на практика ще се прихващат от средствата по структурните фондове, с които се подпомагат земеделските производители.

2 вариант „Приемане на проект на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи

Не се очакват негативни въздействия.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:**1 вариант „Без действие”**

Няма положителни въздействия.

2 вариант „Приемане на проект на Закон за изменение на Закон за собствеността

и ползването на земеделските земи”

Ще се премахнат ограниченията за чуждестранни физически и юридически лица, граждани на държави членки и трети страни, свързани с правото на установяване и свободното движение на капитали,

Процедурата за нарушение ще бъде прекратена.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

Възможни са сделки със земеделски земи със спекулативен характер.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги

9. Създават ли се нови регистри?

Не

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те.....

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации:

Проектът на Закон за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на портала за обществени консултации за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не е свързано с транспониране или прилагане на акт на институция на Европейския съюз.

Изменението произтича от примата на правото на ЕС пред националното законодателство и с него се отстранява противоречие на разпоредби на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи с чл. 49 и чл. 63 и 65 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Ася Стоянова, директор на дирекция „Правна“

Дата: 12.07.2017 г.

Подпис:

ЗАКОН

за изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 17 от 1991 г.; попр., бр. 20 от 1991 г.; изм., бр. 74 от 1991 г., бр. 18, 28, 46 и 105 от 1992 г., бр. 48 от 1993 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1993 г. – бр. 64 от 1993 г.; изм., бр. 83 от 1993 г., бр. 80 от 1994 г., бр. 45 и 57 от 1995 г.; решения № 7 и № 8 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 59 от 1995 г.; изм., бр. 79 от 1996 г.; Решение № 20 на Конституционния съд от 1996 г. – бр. 103 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 15 от 1997 г.; изм., бр. 62, 87, 98, 123 и 124 от 1997 г., бр. 36, 59, 88 и 133 от 1998 г., бр. 68 от 1999 г., бр. 34 и 106 от 2000 г., бр. 28, 47 и 99 от 2002 г., бр. 16 от 2003 г., бр. 36 и 38 от 2004 г., бр. 87 от 2005 г., бр. 17 и 30 от 2006 г., бр. 13, 24 и 59 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 6, 10, 19, 44, 94 и 99 от 2009 г., бр. 62 от 2010 г., бр. 8 и 39 от 2011 г., бр. 25 и 44 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 38, 49 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 31, 61 и 100 от 2015 г., бр. 61 от 2016 г. и бр. 13 от 2017 г.)

§ 1. Член 3в се отменя.

Заключителна разпоредба

§ 2. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 44-то Народно събрание на ..... 2017 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: **Димитър Главчев**